

Competentieprofiel Psychotraumatherapeut

Algemene toelichting

Het deskundigheidsgebied van de Psychotraumatherapeut omvat het verrichten van psychodiagnostisch onderzoek, het beoordelen van de resultaten daarvan en het toepassen van psychologische behandelingsmethoden ten aanzien van een persoon met het oog op diens gezondheidstoestand na het meemaken van een of meerdere traumatische gebeurtenissen. Verder uitgewerkt leidt dit competentieprofiel tot de volgende competentievereisten:

Psychodiagnostiek

De Psychotraumatherapeut is in staat om bij zowel volwassenen als adolescenten normale van verstoorde verwerkingsreacties te onderscheiden.

De Psychotraumatherapeut:

1. heeft kennis van:
 - a. de kenmerken van uiteenlopende traumatische ervaringen;
 - b. de mogelijke gevolgen en de uitingsvormen van de traumatische ervaringen;
 - c. de mogelijke samenhang van posttraumatische klachten met andere problematiek op as-I en/ of as-II én de rol van culturele, sociale, leeftijd- en genderspecten;
 - d. de invloed van cognitieve- en geheugenprocessen op en na traumatische ervaringen en de verstoring van het gevoel van veiligheid op de klachtpresentatie.
2. besteedt in het diagnostisch proces specifiek aandacht aan:
 - a. het inschatten van de gevolgen voor systeem, werk en omgeving en de wisselwerking tussen trauma en deze gebieden het inschatten van de risico- en beschermingsfactoren.
3. vraagt tijdens het diagnostische proces met voldoende rust, empathie en begrenzing naar traumatische ervaringen en traumagerelateerde klachten en gaat professioneel om met mogelijke reacties.
4. is in staat om een gevalideerde vragenlijst en een klinisch interview met betrekking tot de diagnostiek van psychotraumaklachten te hanteren.
5. besteedt expliciet aandacht aan de comorbiditeit van PTSS (zoals depressie, overige angststoornissen, dissociatieve stoornissen, verslaving, lichamelijk onverklaarde klachten, persoonlijkheidsstoornissen, differentiaaldiagnose en de interactie met lichamelijke stoornissen).

Indicatiestelling

De Psychotraumatherapeut is in staat om een diagnose te stellen en, indien van toepassing, een onderbouwd behandelingsplan op te stellen.

De Psychotraumatherapeut:

1. heeft overzicht over beschikbare specifieke psychologische behandelingsmethoden voor traumagerelateerde stoornissen, alsmede over andere vormen van behandeling, waaronder psycho-farmaceutische behandeling;
2. is in staat om in te schatten in welke mate stabilisatie nodig is en wanneer gestart kan worden met een op verwerking gerichte behandeling;
3. is op de hoogte van de bestaande evidence en clinical based richtlijnen voor het behandelen van PTSS;
4. geeft uitleg over de behandelmogelijkheden, alle aspecten én de risico's en bijwerkingen van een behandeling;
5. maakt met de patiënt en/ of het systeem afspraken ter voorbereiding op de behandeling en, indien nodig, om ontregeling te voorkomen;
6. heeft kennis van de sociale kaart met betrekking tot psychotraumazorg en is in staat om deze instellingen te consulteren en, indien nodig, patiënten te verwijzen (bijvoorbeeld in crisissituaties of als de patiënt medicatie nodig heeft);
7. heeft oog voor de diversiteit aan doelgroepen (vluchtelingen, beroepsgerelateerde problematiek, slachtoffers huiselijk geweld, etc.).

Behandeling

De Psychotraumatherapeut voert traumagerichte behandelingen op professionele wijze uit.

De Psychotraumatherapeut:

1. is in staat om betrokkenen te informeren over normale en verstoorde verwerkingsreacties na een traumatische gebeurtenis door:
 - a. uitleg te geven over de mogelijke relatie tussen de traumatische gebeurtenis en de symptomen (psycho-educatie);
 - b. praktische adviezen te geven om minder last te hebben van symptomen;
 - c. indien nodig, te motiveren voor een traumagerichte behandeling;
 - d. indien nodig, stabiliserende technieken toe te passen
 - e. indien nodig, interventies met betrekking tot terugvalpreventie uit te voeren.
2. beheerst tenminste twee methoden van *evidence based* therapie met betrekking tot traumagerelateerde stoornissen en is daarbij:
 - a. in staat in te schatten wanneer een bepaalde traumagerichte behandeling geïndiceerd is of de voorkeur verdient is in staat om beargumenteerd af te wijken van het standaardprotocol indien onvoldoende vooruitgang wordt geboekt of te verwijzen naar een meer geëigende behandeling, die men zelf niet kan bieden.

Ethische en morele kwesties

De Psychotraumatherapeut is bekend met morele en ethische dilemma's (zoals het 'false memory' fenomeen, illegaliteit bij asielzoekers, sociale marginalisatie van trauma slachtoffers (b.v. veteranen, vluchtelingen), culturele fenomenen m.b.t. opvoeding, eerwraak, ouderschap, etc.), en weet hiermee zowel in het diagnostische proces als in het behandelproces op een vakkundige manier mee om te gaan.